

Rekenkamercommissie

Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

Datum:	Herziene versie 14 maart 2018 (origineel 2 februari 2018)
Werktitel:	Startnotitie Onderzoek Handhaving
Aanleiding en achtergrond:	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) zorgt voor veilige dijken, droge voeten en schoon water. Om die taken goed uit te voeren, zijn er regels nodig. Zo mag een inwoner niet zomaar iets bouwen op de belangrijkste dijk in het gebied, de Lekdijk. Of chemisch afval in het water dumpen. Daarom is het van belang dat de regels ook worden gehandhaafd. In 2015 is de Handhavingsvisie ten aanzien van handhaving grondig aangepast, om te voldoen aan wet- en regelgeving en kwaliteitseisen en om beter aan te sluiten bij veranderende maatschappelijke inzichten. Deze aanpassingen zijn vastgelegd in diverse beleids- en strategienota's voor de periode 2015 - 2020: Handhavingsbeleid, Gedoogstrategie, Nalevingsstrategie, Toezichtstrategie, en Sanctiestrategie. Het onderwerp is aangedragen door fracties in het Algemeen Bestuur. Het beleidsterrein is sterk in ontwikkeling. Ruim twee jaar na introductie van de nieuwe visie en beleidskaders zijn AB en RKC geïnteresseerd in hoeverre de ontwikkelingen en het gewijzigde beleid hebben geleid tot de beoogde verandering/verbetering.
Doel van het onderzoek:	De rekenkamercommissie van HDSR wil door middel van onderzoek inzicht verkrijgen in de mate waarin handhavingsbeleid en -strategie van HDSR doelmatig en doeltreffend blijken te zijn. Voorts heeft het onderzoek tot doel inzicht te verschaffen in de mate waarin het Algemeen Bestuur over het juiste inzicht en de juiste middelen beschikt om haar sturende en controlerende verantwoordelijkheden te kunnen uitvoeren.
Afbakening:	Het onderzoek wordt in 2 delen uitgevoerd. Gestart wordt met een quickscan. Dit is een beperkt onderzoek waarin de eerste, meer feitelijke set vragen wordt onderzocht en beantwoord. Daarnaast wordt in een tussenrapportage een advies gegeven over de wijze waarop de kwalitatieve vragen beantwoord kunnen te worden, inclusief de casuïstiek waartoe het tweede onderzoeksdeel zich zal beperken (scope).

	Na afloop van het tweede onderzoeksdeel is de RKC in staat het Algemeen Bestuur te informeren ten aanzien van de effecten van handhaving en mate waarin handhavingsbeleid en -strategie binnen de gewijzigde handhavingsvisie een positieve uitwerking hebben op de doelmatigheid en doeltreffendheid. Het onderzoek richt zich nadrukkelijk niet op de operationele invulling en ambtelijke organisatie van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. Ambtelijk en bestuurlijk wederhoor vinden niet tussentijds plaats, slechts na afronding van het tweede onderzoeksdeel.
Centrale onderzoeksvraag:	Wat zijn de effecten van de per 2015 gewijzigde handhavingsvisie, en zijn de kaderstellende en controlerende rol van het Algemeen Bestuur (door inzicht en middelen) voldoende geborgd ten aanzien van het onderwerp handhaving?
Aspectvragen:	Onderzoeksdeel 1 (quickscan): 1. Is het beleidsinstrumentarium dat Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden heeft vastgesteld en/of ingezet om invulling te geven aan de handhavingsvisie voorzien van effectieve informatiestromen om te borgen dat de PDCA/P&C-cyclus enerzijds en de verantwoording via het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur anderzijds effectief kan plaatsvinden? 2. Beschikt het Algemeen Bestuur over het juiste inzicht en de juiste middelen om A) zijn sturende en controlerende verantwoordelijkheden ten aanzien van handhaving goed te kunnen uitvoeren? B) de effecten van de wijzigingen in zijn handhavingsvisie te kunnen beoordelen en overeenkomstig te sturen op het beleid? Onderzoeksdeel 2: 1. Is het beleidsinstrumentarium dat Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden heeft vastgesteld en/of ingezet om invulling te geven aan de handhavingsvisie doelmatig en doeltreffend? 2. Heeft de gewijzigde handhavingsvisie en het hiervan afgeleide beleid geleid tot A) een positief maatschappelijk effect ten aanzien van veilige dijken, droge voeten en schoon water (zoals een lager aantal overtredingen, minder vervuiling of minder (gevolg)schade)? En B) doelmatiger en doeltreffender handhaving (zoals een grotere pakkans of lagere kosten)?
Globale onderzoeksopzet:	Onderzoeksdeel 1: • Voorbereiding

	• Bureaustudie • Tussenrapportage Onderzoeksdeel 2: • Aanvullende bureaustudie • Interviews • Eindrapport
Mogelijke te bestuderen documenten/ bureaustudie:	• Handhavingsvisie 2015-2020 • Handhavingsbeleid 2015-2020 • Gedoogstrategie 2015-2020 • Nalevingsstrategie 2015-2020 • Toezichtstrategie 2015-2020 • Sanctiestrategie 2015-2020 • Vergaderstukken Algemeen Bestuur <i>Deze opsomming is niet limitatief.</i>
Interviews/ ambtelijke belasting:	De volgende personen kunnen worden geïnterviewd: • Secretaris-Directeur (startgesprek) • Portefeuillehouder College van Dijkgraaf en Heemraden • Vertegenwoordigers van de fracties in het Algemeen Bestuur • Leidinggevende(n) verantwoordelijk voor handhaving De belasting op de ambtelijke organisatie van het waterschap is gering.
Lerend vermogen voor het Algemeen Bestuur:	Het onderzoek dient bouwstenen te bevatten die het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland kunnen helpen bij zijn kaderstellende en controlerende taken ten aanzien het handhavingsbeleid.
Op te leveren resultaat:	• Uitkomsten quickscan en advies voor beantwoording kwalitatieve vragen • Onderzoeksrapport • Samenvatting in de vorm van een infographic
Planning:	De quickscan vindt plaats in de periode maart – september 2018. • Uitvoering onderzoek: maart – juni 2018 • Oplevering conceptrapport + infographic aan rekenkamercommissie: 15 juni 2018

	• Bespreking conceptrapport + infographic door rekenkamercommissie: 22 juni 2018 • Ambtelijke hoor- en wederhoor wordt voorzien juli 2018 • Bestuurlijke hoor- en wederhoor wordt voorzien augustus 2018. Het definitieve eindrapport inclusief bescheiden is beschikbaar voor de commissievergaderingen van 4 en/of 6 september 2018 (<i>aanleveren stukken 27 augustus 2018</i>) en behandeling in het Algemeen Bestuur op 3 oktober 2018. Onvoorziene omstandigheden kunnen de genoemde (eind)data beïnvloeden.
Opdracht:	Het onderzoek wordt uitgevoerd door een externe expert op het gebied van handhaving en handhavingsbeleid en met aantoonbare ervaring (met onderzoek) op bestuurlijk niveau binnen waterschappen. De opdracht wordt uitgevraagd in drievoud en in vaste prijs gegund aan de inschrijver met de beste verhouding van prijs en kwaliteit. Opdrachtcoördinator is Bert Hogemans, vice voorzitter rekenkamercommissie Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. De dagelijkse voortgang wordt bewaakt door de ambtelijk secretaris van de rekenkamercommissie Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, Koos Kappert.
Gunningstraject:	• Offrerende partijen leveren een offerte uiterlijk donderdag 22 maart 2018 • De rekenkamercommissie beslist op maandag 26 maart 2018 welke partijen worden uitgenodigd voor een presentatie/mondelinge toelichting
Presentatie offerte:	Mocht u worden uitgenodigd voor een presentatie/mondelinge toelichting op uw offerte, dan zal dit plaatsvinden op donderdag 29 maart tussen 09.30 en 12.00. Vergaderlocatie is het hoofdkantoor van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden te Houten.